

VARSEL OM PERMITTERING – VALG MELLOM 14 OG 2 DAGERS FRIST

Hovedregelen ved permittering er 14 dagers varslingsfrist, Hovedavtalen § 7-3 nr 1.

2-dagersfristen er hjemlet i Hovedavtalen § 7-3 nr 2 hvor det heter:

"Ved permittering på grunn av slike uforutsette hendinger som nevnt i AML § 15-3 (10) er varslet 2 dager, ved brann 14 dager."

Spørsmålet er hva som ligger i begrepet "*uforutsette hendinger*", og hvilke andre vilkår som må være oppfylt for å kunne benytte 2 dagers varselfrist ved permittering, i stedet for den alminnelige 14 dagers fristen.

Følgende må vurderes i hver enkelt sak der 2-dagers fristen er brukt:

- 1) Hva er hendelsen som av bedriften påberopes som begrunnelse for 2-dagers fristen?
- 2) Er vi enig i at hendelsen er uforutsett?
- 3) Er det denne hendelsen som gjør det nødvendig helt eller delvis å innstille driften?
- 4) Hvis det går tid mellom hendelsen, og bedriftens behov for å helt eller delvis innstille driften, må det vurderes på nytt om hendelsen fortsatt oppfyller kravet "å være uforutsett".

I forarbeidene til arbeidervernloven og arbeidsmiljøloven brukes uttrykket "*uforutsette hendinger*" synonymt med begrepet "*force majeure*".

Den tradisjonelle definisjon av "*force majeure*" er en

- 1) hendelse som kommer utenfra,
- 2) er ekstraordinær og
- 3) for partene en upåregnelig begivenhet.

Eksempler på dette er ofte krigsutbrudd, brann, innførselsforbud av råvarer, strømbrudd, opprør, blokade, beslag, streik og lockout. Begrepet er gitt samme forklaring i LOs merknader til Hovedavtalen § 7-1.

Spørsmålet er om den nåværende koronasituasjonen har medført hendelser som utløser hjemmel for å bruke 2-dagers varslingsfrist. Dette må vurderes helt konkret for den enkelte bedrift og den enkelte permittering.

LO har i flere sammenhenger, særlig på Facebook-bloggen og i innlegg i Fri Fagbevegelse, gitt uttrykk for synspunkter på bruk av 2 dagers varsel for permittering.

Noen har forstått innholdet slik at det kun er myndighets-nedstengningsvedtak som kan være grunnlag for 2 dagers fristen. Dette er ikke korrekt oppfattet. Myndighets-nedstengningsvedtak er vist til som særlig belysende eksempel, ikke som eneste situasjon som kan gi grunnlag for å benytte 2 dagers fristen.

Andre eksempler kan være akutt hotell-nedstengning pga stengte landegrenser og oppfordring om hjemmekontor, forbud mot forsamlinger som bl.a. medfører stengte restauranter, vareleveranser som blir stengt på grensen og som medfører akutt råvaremangel mm.

Videre har vi vist til at øvrige vilkår også må være oppfylt. Dette innebærer krav til årsakssammenheng mellom den inntrufne hendelsen og bedriftens permitteringsbehov. Hendelsen må medføre at bedriften i løpet av kort tid helt eller delvis må innstille virksomheten og at det av den grunn ikke er mulig å beskjefte de ansatte. Dette er i første rekke et faktisk og bevismessig spørsmål som de lokale parter og forbundene må vurdere nøye. At grensene stenges kan utgjøre en force-majeure situasjon for bedrift A, men ikke nødvendigvis for bedrift B osv.

LO og NHO synes å være enige om at det må gjøres en slik konkret vurdering i hvert tilfelle. NHO skriver følgende om bruk av 2 dagers fristen under korona-pandemien:

"Det må alltid foretas en konkret vurdering av om situasjon gir grunnlag for å permittere med 2 dagers varsel. Det kan derfor ikke ut fra Hovedavtalen gis noen generell vurdering av at alle permitteringer der korona-pandemien gir driftsforstyrrelse kan varsles med 2 dagers frist."

Oppsummert vil bruk av 2 dagers fristen måtte vurderes i lys av hvilken type hindring bedriften opplevde, hvor raskt den inntraff, hvilke alternativer forelå for å planlegge produksjonen annerledes uten umiddelbar stans, effekt av ulike tiltak mm.

På generell basis kan det være grunn til å være tilbakeholden med å gå videre med saker hvor 2 dagers varsel ble benyttet i den første akutte perioden etter 13. mars. Dette kan selvfølgelig ikke gjelde generelt, men må igjen vurderes konkret.